

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 13.Gf.40.290/2025/10-II.

A felperes:

felperes

(cím3)

A felperes képviselője:

Dr. Penke András Mihály ügyvéd

(cím1)

Dr. Farkas György Tamás ügyvéd

(cím2)

A III. rendű alperes:

Nemzeti Fejlesztési Központ

(cím4)

A III. rendű alperes képviselője:

Dr. Mészáros Karina kamarai jogtanácsos

Dr. Cseh Orsolya kamarai jogtanácsos

A per tárgya: támogatási jogviszonyból eredő kártérítés iránti követelés

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 21.P.20.080/2024/53. (2025. június 27.)

A fellebbezést benyújtó fél: felperes (54. sorszám alatt)

Í t é l e t

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a III. rendű alperesnek 100.000 (százezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A felperes 50.380.052 forint megfizetése iránt indított keresetet az alperessel szemben. Megváltoztatott keresetében szerződésszegéssel okozott kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:142. § és 6:143. § (2) bekezdés alapján. Állítása szerint a III. rendű alperes jogelődje (a továbbiakban: alperes) megszegte a 2020. szeptember 21-én létrejött támogatási jogviszonyból eredő kötelezettségét, amellyel okozati összefüggésben a felperesnek a keresetben meghatározott mértékű vagyoni kára keletkezett.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult, mert állítása szerint a támogatott projekt nem valósult meg szabályszerűen, így a szabálytalansági döntés, és ennek következtében az elállása indokolt és jogszerű volt. Vitatta, hogy a felperes a támogatási jogviszony lezárásának hiányában marasztalási keresetet terjeszthet elő, ami álláspontja szerint nem minősül lejárt követelésnek, ugyanakkor a támogatási összeg nem minősül kárnak, mert a felek közötti közjogi jogviszony alapján annak felhasználásával a felperesnek el kell számolni.

[2] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a III. rendű alperesnek 1.700.000 forint perköltséget.

Az alperes védekezését illetően rámutatott, hogy az időelőttiség érdemi védekezés, amely anyagi jogi kifogásnak minősül, és a kártérítés tényállási elemei közül a kár körében vizsgálható.

Az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) C-743/18. számú ítéletére utalással rámutatott, hogy a szabálytalanság megállapításához és az irányító hatóság elállási jogának gyakorlásához három tényező együttes fennállása szükséges; az uniós jog megsértése, továbbá, hogy a jogsértés valamely gazdasági szereplő cselekményéből vagy mulasztásából eredjen, valamint, hogy ténylegesen vagy potenciálisan kár érje az uniós költségvetést. Ugyanezek a szempontok vizsgálhatók a felek jogviszonyára irányadó, a 2014-2020. programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 3. § (1) bekezdés 47. pont alapján is. Idézte az Európai Unió Működéséről Szóló Szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 38. cikk (1) bekezdést, kiemelve, hogy az állattenyésztéshez közvetlenül kapcsolódó első feldolgozási szint termékei olyan termékeket jelentenek [a perbeli esetre irányadóan az EUMSZ I. számú melléklete (a továbbiakban: A. I. lista) I. 2. 15. és 16. árucsoportja], melyek az alaptermék jellegét, tulajdonságát nem változtatják meg. A felperes nem mezőgazdasági termékeket előállító vállalkozás, nem állattenyésztő, nem folytat elsődleges mezőgazdasági tevékenységet, azonban mezőgazdasági termékeket feldolgozó vállalkozás. Vágóhídként előállít az EUMSZ. 38. cikk (1) bekezdésben meghatározott mezőgazdasági terméket (pld. zsírt, további konyhatechnikai feldolgozást igénylő húsokat, stb.). Az elsőfokú bíróságnak azt kellett eldönteni, hogy a felperes alappal állítja-e, hogy a támogatásból beszerzett négy eszközzel mezőgazdasági terméket nem állít elő, amely a felhívás 4.2. pont 12. alpont értelmében a támogatás odaítélésének negatív előfeltétele. A felek között a targonca, kompakt rakodógép, valamint a melegvizet nagynyomású mosó tekintetében volt vitatott a mezőgazdasági termék előállítás, és ebben a

körben terhelte a felperest annak bizonyítása, hogy feldolgozásnál nem mezőgazdasági terméket állít elő. A benyújtott okiratok alapján azonban nem zárható ki, hogy a targoncát, kompakt rakodógépet, valamint a melegvizes nagynyomású mosót nem a felhívás 4. számú mellékletében átvett A. I. lista 2., 15. és 16. árucsoportba tartozó termékek előállításánál használták, ezért e három eszköz beszerzésénél megállapítható az uniós jog sérelme.

Mindezek mellett az elsőfokú bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy a szabálytalanság további feltételei nem teljesültek. A Rendelet 3. § (1) bekezdés 47. pontja értelmében szabálytalanság, ha az 1303/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: Rendelet2) 2. cikk 36. pontjában foglaltak, az EMVA forrás esetén a KAP rendelet 2. cikk (1) bekezdés g) pontjában foglaltak, továbbá nemzeti jogszabály, a támogatási szerződés, a Rendelet2 38. cikk (7) bekezdésében meghatározott finanszírozási megállapodás vagy a végső kedvezményezett és a pénzügyi közvetítő között kötött szerződés, illetve a végső kedvezményezett javára kiadott kezességvállalási nyilatkozat alapján a végső kedvezményezettet terhelő kötelezettségek megsértése megvalósul, amelyek eredményeképpen Magyarország pénzügyi érdekei sérülnek, illetve sérülhetnek. A jogszabályok az alap megvalósításában résztvevő gazdasági szereplő cselekményéből vagy mulasztásából eredő sérelmet, illetve a végső kedvezményezettet terhelő kötelezettség megsértését követelik meg, ezért a támogatás odaítélését megelőzően tanúsított magatartás a polgári anyagi jogi dogmatika alapján nem képezheti elállásra vezető szabálytalanság alapját. Az elsőfokú bíróság idézte a Ptk. 6:140. § (1) bekezdést azzal, hogy az érdekmúlás a szerződés létrejöttéhez képest utólagos körülmény. Az alperesnek az Államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 53/A. § (1) bekezdésre és a Ptk. 6:140. § (1)-(2) bekezdéseire, a Rendelet 1. számú melléklet 62.1. pontjára, a támogatói okirat és ÁSZF 7.4.2. pontjára történő hivatkozása sem alapos, mert a Rendelet 1. számú melléklet 62.1. pont nem tartalmazza az elállás feltételeit, és a támogatói okirat sem szankcionálja a kérelem elbírálását megelőzően tanúsított magatartást. Az a körülmény pedig nem értékelhető, hogy a támogató nem mérte fel, hogy a kérelem mennyiben felel meg a pályázati kiírásnak, mert annak elbírálása az irányító hatóság feladatkörébe tartozott. A konjunktív feltételek egyikének hiánya miatt a pénzügyi érdeksérelem fennállását és a jogkövetkezmény arányosságát már nem kellett vizsgálni. Miután a szabálytalanság nem volt megállapítható, az alperes elállása jogszerűtlen volt.

Az elsőfokú bíróság rámutatott, hogy a támogatási szerződés a közjog és magánjog határán álló szerződés, amelynek közjogi elemei a pályáztatás, a támogatás odaítélése és utóbb a felhasználás ellenőrzése. A polgári perben azonban nem bírálható el az a kérdés, hogy a visszatérítendő támogatás vissza nem térítendő támogatásba fordulhat át, és hogy ennek eredményesség-mérésénél – figyelemmel az árnyékper lefolytatásának tilalmát kimondó bírói gyakorlatra is – a III. rendű alperes milyen döntést hozott volna. A kártérítési per bírósága nem vehette át a közigazgatási hatóság szerepét, így nem volt megállapítható, hogy az alperes szerződésszegése folytán a felperesnek kára keletkezett, vagyis, hogy a vissza nem térítendővé vált támogatás összegét kényszerült-e visszafizetni. Erre tekintettel a felperes követelésének jogalapja nem áll fenn, ezért a keresetet elutasította.

[3] A felperes az ítélet elleni fellebbezésében elsődlegesen annak megváltoztatását és a kereset teljesítését, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.

Az EBH2010. 2237. számú eseti döntésre, valamint az Alkotmánybíróság 3385/2018. (XII. 14.) AB határozatára utalással kiemelte, hogy a támogatási szerződéstől, mint polgári jogi szerződéstől történő elállás esetén a szabálytalansági eljárásban hozott döntésben a

szerződésszegéssel kapcsolatban tett megállapítások és az elállás jogszerűsége polgári bíróság előtt vitatható. Mivel a szerződés az alperes által megjelölt indokok alapján nem biztosította a Ptk. 6:213. § (1) bekezdés szerinti elállási jogot, az alperes megszegte a támogatói szerződést. Elállás hiányában pedig a felperesnek nem keletkezett volna visszafizetési kötelezettsége, így a felperest ért kár és az alperes jogosulatlan elállása közötti okozati összefüggés fennáll. A kár már azzal összefüggésben bekövetkezett, hogy a jogellenes cselekmény kiváltotta a visszafizetési kötelezettséget, és az alperes nem hivatkozhat olyan későbbi kötelezettségre, melynek ellenőrzése épp a jogellenes magatartása miatt maradt el. Állította, hogy a fenntartási időszakra vonatkozó kötelezettségének az elállás ellenére is eleget tett, ugyanakkor az árnyékper tilalma más jogerős döntés jogerejét védi, a szabálytalansági döntés megalapozottsága pedig a polgári jogi jogvitában vitatható. Erre tekintettel nincs jelentősége, hogy az alperes nem vizsgálta a felperesnek a fenntartási időszakra vonatkozó kötelezettségei teljesítését, és a Ptk. 6:142. § második fordulata alapján mentesülésre okot adó tényező sem áll fenn. Előadta, hogy az elállás jogszerűtlen volt, ugyanakkor a felperes a fenntartási időszakra irányadó kötelezettségének eleget tett, és az alperes magatartása zárta el ennek ellenőrzésétől. A Ptk. 1:4. § (2) bekezdés szerint sem helytálló az árnyékper tilalmára való hivatkozás, a fenntartási időszakra vonatkozó kötelezettség teljesítése pedig ténykérdés. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság megsértette a Ptk. 1:4. § (2) bekezdést, és az ítélet logikája a Ptk. 1:3. §-nak sem felel meg, mert az alperes a saját jogellenes magatartásával elzárhatná a szerződésszerűen teljesítő jogalanyokat a támogatásnak megfelelő pénzösszegektől. Mindezek alapján jogszabálysértő az a megállapítás, hogy a jogellenes magatartás és a kár között nem állapítható meg az okozati összefüggés. Az alperes jogellenes magatartásával okozati összefüggésben a felperes vagyonában a visszafizetési kötelezettségének megfelelő mértékű kára keletkezett. Az Áht. 48. § (1) bekezdés és a 48/A. § (1) bekezdés egyértelműen elhatárolja a polgári jogi és közigazgatási jogi jogviszonyokat, és a támogatói okirattal vagy támogatási szerződéssel nyújtható támogatási jogviszonnyal a felek között polgári jogi jogviszony jött létre, amelynél mögöttes szabályként sem lehet az általános közigazgatási rendtartás rendelkezéseit alkalmazni. A bírói gyakorlat egységes abban, hogy a támogató nem közigazgatási hatósági feladatokat lát el, hanem polgári jogi jognyilatkozatokat, és nem közigazgatási határozatokat közöl. A felperes ennek alátámasztásaként több eseti döntésre hivatkozott. Ezen a jellegén nem változtat az sem, hogy a nyilatkozat megtételének az eljárási rendjét jogszabály határozza meg. Ezekben a jogviszonyokban megjelennek ugyan közjogi elemek, de ettől a jogviszony nem válik közigazgatási jellegűvé. Erre tekintettel nem helytálló az elsőfokú bíróságnak az a hivatkozása, hogy azért sem vizsgálhatta a kárt, mert a fenntartási időszakban esedékes eredményességi mutatók ellenőrzésének aktusa közjogi, így közigazgatási hatáskörbe tartozott volna.

A másodlagos kérelmét arra alapította, hogy az elsőfokú bíróság ugyan megállapította a per alapját képező jogviszony vegyes jogági jellegét, de nem vezette le, hogy miért tartja túlsúlyosnak a közjogi elemeket a kár vizsgálatánál. Ezzel megsértette a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 346.§ (5) bekezdést.

[4] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult.

Álláspontja szerint az ítélet megfelel az eljárási és az anyagi jogi szabályoknak. A kártérítési perben vizsgálni kell azt is, hogy a kereset jogcíme és tartalma mennyiben illeszkedik a jogszabályokhoz, ugyanakkor a polgári bíróság nem folytathat le árnyékper, és nem döntheti el, hogy a fenntartási időszakban vállalt kötelezettségek teljesültek-e. A támogatói okirattal létrejött jogviszonyban a támogatás csak akkor alakulhatott volna vissza nem térítendővé, ha

a jogszabályokban meghatározott jogosultsági, teljesítési és fenntartási kritériumok maradéktalanul teljesülnek, és ezt a támogató kifejezetten elfogadja. A szabálytalansági eljárásban megállapították, hogy a támogatás a felhívás által kizárt tevékenységhez kapcsolódott, ezért vonta vissza az irányító hatóság a támogatói okiratot. A visszafizetés ilyen körülmények között nem a Ptk. szerinti kár, hanem a támogatási rendszer belső, normatív következménye, és a bíróság nem állapíthatja meg hipotetikusán, hogy az elállás hiányában a támogató bizonyosan elfogadta volna az elszámolást, az eredményességi vagy fenntartási mutatókat, mert ez a támogató hatáskörébe tartozik. A támogatási jogviszony vegyes jellegű, abból az elszámolhatóság, a fenntartás és az eredményességi feltételek igazolása, elfogadása a közpénzvédelem normatív rendjéhez kapcsolódik. Az elsőfokú bíróság ezt a funkcionális elhatárolást tartotta szem előtt, és nem jósolhatta meg utólag ennek eredményét. Eseti döntésekre hivatkozással rámutatott, hogy a támogatási jogviszony atipikus, a közjog és a magánjog határán áll, amelynél a pályázatás, a támogatás odaítélése és a felhasználás ellenőrzése közjogi jellegű. A kereset teljesítésével a felperes úgy jutna támogatási összeghez, hogy közben nem terheli a támogatási jogviszonyból eredő azon kötelezettség, melyek a szerződészerűen teljesítő kedvezményezetteket terhelik, így alaptalanul jutna vagyoni előnyhöz. A felperes követelése ezáltal téves jogcímre épül.

[5] Az elsőfokú bíróság ítéletének nem volt a Pp. 358. § (5) bekezdés alapján jogerőre emelkedett rendelkezése.

[6] A fellebbezés nem alapos.

[7] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság érdemi döntésével a következő indokok miatt értett egyet.

[8] A felek közötti jogviszonyra irányadó támogatói okiratnak a támogatás jogcímét tartalmazó rendelkezése szerint az 50.380.051 forint támogatási összeg a 2014-2020. programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról szóló 255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet3) 85/A. § (1) bekezdés értelmében olyan átmeneti támogatás, amely az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdés szerinti állami támogatásnak minősül, és az „Állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes keret a gazdaságnak a jelenlegi COVID-19-járvánnyal összefüggésben való támogatása céljából” című, 2020. március 19-i, C(2020) 1863 final számú európai bizottsági közlemény (a továbbiakban: közlemény) 3.1. pontjának szabályaival összhangban a Rendelet2 85/A-85/F. §-okban előírtaknak megfelelően 2020. december 31-ig volt nyújtható. A közlemény 3.1.22. pontja értelmében az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdés b) pont alapján a belső piaccal összeegyeztethetőnek tekinti az ilyen állami támogatást, ha a 22. pont valamennyi feltétele teljesül. Ezek közül az egyik feltétel, hogy a mezőgazdasági termékek feldolgozásával és forgalmazásával foglalkozó vállalkozásoknak nyújtott támogatás attól függ; hogy nem adható tovább teljesen vagy részlegesen az elsődleges termelőnek, és nem kötődik az elsődleges termelőktől beszerzett vagy az érintett vállalkozások által forgalomba hozott termékek árához vagy mennyiségéhez.

[9] A Bizottság 2014. június 25-i 702/2014/EU rendeletének (a továbbiakban: Rendelet3) 2. cikke tartalmazza azokat a fogalommeghatározásokat, amely alapján megállapítható, hogy elsődleges mezőgazdasági termelésnek minősül a termőföldön folyó termelés és az állattenyésztés révén előállított, az A. I. listában felsorolt termékek termelése, az ilyen termékek jellegét megváltoztató további műveletek végrehajtása nélkül [Rendelet3 2.

cikk (5) bekezdés]. A felhívás 4.2.12. pontja erre tekintettel zárta ki az A. I. listában szereplő mezőgazdasági termékek elsődleges termelésével kapcsolatos beruházások támogatását. Az alperes azért folytatta le a szabálytalansági eljárást, mert úgy ítélte meg, hogy a projekt fejlesztési igénye mezőgazdasági termékek elsődleges termelésével kapcsolatos beruházásokra irányul, amely az A. I. lista 2. árucsoportjába tartozik (hús és élelmezési célra alkalmas vágási melléktermékek). Ezt a tevékenységet a támogatás iránti kérelem is részletesen tartalmazza, így az irányító hatóság a támogatásra vonatkozó európai uniós szabályokkal összhangban és a felhívás tartalmának megfelelően állapította meg, hogy a beszerzett eszközök a húsfeldolgozási tevékenységhez járulnak hozzá, azokat a felperes nem vitásan a vágás előtti élő állatok almozására, a melegvizes nagynyomású mosót a terület tisztántartására, a targoncát pedig nagy tömegű áru mozgatására használja. Erre tekintettel a másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a felperes által igénybe vett támogatás nem felel meg a felhívásnak és az európai uniós szabályoknak.

[10] Az uniós joggal összhangban álló értelmezés elve megköveteli, hogy a nemzeti bíróságok hatáskörük keretei között tegyenek meg mindent annak érdekében, hogy a belső jog egészére tekintettel és a belső jogban elfogadott értelmezési módszerek alkalmazásával biztosítsák az uniós jog teljes érvényesülését, és annak céljával összhangban álló eredményre jussanak (EUB C-505/2014. 34. bekezdés), ugyanakkor a jogbiztonság elve észszerűen nem igazolhatja az uniós jog és különösen az állami támogatások ellenőrzésére vonatkozó szabályok hatékony alkalmazásának akadályozását [Európai Bíróság (a továbbiakban: EUB) C-505/2014. sz. ügy 45.]. Az EUB állandó ítélkezési gyakorlata szerint valamely uniós jogi rendelkezés értelmezéséhez nemcsak annak kifejezéseit, hanem szövegkörnyezetét, és annak a szabályozásnak a célkitűzéseit is figyelembe kell venni, amelynek az részét képezi. Valamely szabálytalanság révén jogalap nélkül szerzett előny visszatérítésének kötelezettsége nem szankció, hanem csupán annak a megállapításnak az egyszerű következménye, hogy az uniós szabályozásból származó előny megszerzéséhez szükséges feltételeket nem teljesítették, mely jogalap nélkülivé teszi a szerzett előnyt. Emellett a szabálytalanság megállapítása szempontjából nem szükséges a pontos pénzügyi hatás fennállásának bizonyítása, mert elegendő, ha nem zárható ki annak lehetősége, hogy e jogsértés hatással lehet az érintett alap költségvetésére (EUB C-743/18. sz. ügy 58., 64. és 67.).

[11] A szabálytalanságok esetére az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről szóló, a Tanács 1995. december 18-i 2988/95/EK, Euratom rendelete (a továbbiakban: EURATOM) az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelme céljából az egységes ellenőrzések, a közigazgatási intézkedések, továbbá szankciók tekintetében keretszabályokat állapított meg [1. cikk (1) bekezdés], amelynek 1. cikk (2) bekezdése határozza meg a szabálytalanság általános fogalmát. Ennek tartalma szerint szabálytalanság a közösségi jog valamely rendelkezésének egy gazdasági szereplő általi, annak cselekménye vagy mulasztása útján történő megsértése, amelynek eredményeként a Közösségek általános költségvetése vagy a Közösségek által kezelt költségvetések kárt szenvednek vagy szenvednének, akár közvetlenül a Közösségek nevében beszedett saját forrásokból származó bevétel csökkenése vagy kiesése révén, akár indokolatlan kiadási tételek miatt.

[12] Az EUB az EURATOM 1. cikk (2) bekezdése alapján több határozatában is foglalkozott a szabálytalanság fogalmának értelmezésével. Az EUB C-196/22. számú ítéletének 46. pontja – visszautalva az EUB gyakorlatára – megállapította, hogy a szabálytalanság fogalmát úgy kell értelmezni, hogy az nemcsak az uniós jog valamely rendelkezésének egy gazdasági szereplő általi, annak cselekménye vagy mulasztása útján történő megsértését foglalja magában, amely az Unió általános költségvetését az arra rótt indokolatlan költség formájában sérti vagy sértheti, hanem a valamely alaptól támogatott műveletekre alkalmazandó olyan nemzeti jogi rendelkezések megsértését is, mint a támogatás

nyújtására való jogosultság feltételeit meghatározó rendelkezések. Az EURATOM 4. cikk alapján főszabályként minden szabálytalanság a jogtalanul megszerzett előny elvonását vonja maga után – egyebek mellett – a tartozás tárgyát képező vagy jogtalanul kapott összegek utáni fizetési vagy visszafizetési kötelezettség formájában, és ezeknek az intézkedéseknek az alkalmazása a megszerzett előny, valamint – megfelelő rendelkezés esetében – az átalány alapján meghatározható kamat elvonására korlátozódik, amely intézkedések nem minősülnek szankciónak.

[13] A fentieket alátámasztja, hogy az EUB értelmezése szerint a bizalomvédelem elvére nem lehet hivatkozni valamely közösségi jogi szöveg egyértelmű rendelkezésével szemben, és a közösségi jogot alkalmazni köteles nemzeti hatóság – közösségi joggal ellentétes – magatartása, nem alapozhat meg a gazdasági szereplőben jogos elvárást a közösségi joggal ellentétes bánásmódra vonatkozóan (C-153/10. számú ítélet 47. bekezdés, 47C-94/05. számú ítélet 31. bekezdés). Ebből következik, hogy a visszafizetési kötelezettség szempontjából nem értékelhető, hogy a támogatás jogosulatlan igénybevétele a jogviszony létrejötte előtt vagy utóbb tanúsított magatartásra vezethető vissza, mert az ismertett jogszabályok és az EUB ítélkezési gyakorlata szerint a szabálytalanul folyósított támogatás visszafizetésének kötelezettsége nem szankció, csupán annak következménye, hogy a kedvezményezett jogalap nélkül jutott a támogatás összegéhez.

[14] A Rendelet 3. § 47. pont szerint szabálytalanságot valósít meg – egyebek mellett – a Rendelet 2. cikk 36. pontjában foglaltak alapján a végső kedvezményezett terhelő kötelezettségek megsértése, amelyek eredményeképpen Magyarország pénzügyi érdekei sérülnek, illetve sérülhetnek. A CPR 2. cikk 36. pont a szabálytalanság fogalmát kiterjeszti az uniós jog vagy az annak alkalmazásához kapcsolódó nemzeti jog valamely rendelkezésének egy, az ESB-alapok megvalósításában részt vevő gazdasági szereplő cselekedetéből vagy mulasztásából adódó bármilyen megsértésére, ami az Unió költségvetését a költségvetésre rótt indokolatlan költség formájában sérti vagy sértheti. Az EUB gyakorlata szerint a nemzeti bíróságok kötelesek a nemzeti jog rendelkezéseit minden esetben lehetőség szerint úgy értelmezni, hogy oly módon alkalmazhassák őket, ami hozzájárul az uniós jog végrehajtásához (EUB C-505/14. számú ítélet 31. bekezdés), azonban ez nem vezethet a nemzeti jog contra legem alkalmazásához. A Rendelet szabályait ezáltal a Rendelet 2. és az EURATOM ismertett rendelkezéseivel összhangban kell értelmezni, amely azzal a következménnyel jár, hogy a jogalap nélkül folyósított támogatás felhasználása önmagában megvalósítja a támogatás nyújtására való jogosultság feltételeit meghatározó rendelkezések megsértését, amelynek eredményeként Magyarország pénzügyi érdekei nyilvánvalóan sérülhetnek [Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés 47. pont].

[15] Az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdés alapján a belső piaccal összeegyeztethetetlen a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet. A Bizottság a tagállamokkal együttműködve folyamatosan vizsgálja a támogatási programokat, és javaslatokat tesz a megfelelő intézkedések meghozatalára [EUMSZ 108. cikk (1) bekezdés]. Ha azt állapítja meg, hogy a támogatás a 107. cikkben írtakkal nem egyeztethető össze, az érintett állam köteles a támogatást megszüntetni vagy módosítani [EUMSZ 108. cikk (2) bekezdés].

[16] Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság nem ért egyet az elsőfokú bírósággal, hogy a támogatási cél helytelen értelmezéséből fakadó szabálytalanság figyelmen kívül hagyható pusztán azért, mert a Ptk. fogalomrendszere szerint a támogatás jogosulatlan igénybevétele esetén az elállásra alapot szolgáltatató érdekmúlás a szerződés létrejöttéhez képest utólagos körülmény, és az egyébként jogosulatlanul igénybe vett támogatás odaítélését

megelőzően tanúsított magatartás nem értékelhető, mert a szabálytalanság fogalmát és annak jogkövetkezményeit a támogatási szerződés közjogi és magánjogi elemeinek együttes figyelembevételével, elsősorban a Bizottság és a tagállamok megosztott feladatainak alapulvételével kell megközelíteni (Rendelet 73. cikk), amelyek elsődleges célja, hogy a leghatékonyabb módon orvosolja a tagállamok és az Európai Unió érdeksérrelmeit. Erre tekintettel nem annak van jelentősége, hogy a támogatás odaítélését megelőző vagy azt követő magatartás képezi a szabálytalanság alapját, hanem kizárólag annak, hogy az Európai Unió szabályainak nem megfelelő módon folyósított támogatást a kedvezményezettnek vissza kell fizetni.

[17] A másodfokú bíróság a fentiek alapján megállapította, hogy a pályázati kiírásra benyújtott adatlap tanúsága szerint a felperes által igényelt támogatás nem felel meg a kiírás és az irányadó nemzeti és európai jogi szabályok feltételeinek. A felperes szerződésszegéssel okozott kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A felek között azonban csak abban az esetben jöhetett volna létre kártérítési kötelelem, ha a támogatásként folyósított összeg visszafizetésével a felperesnél kártérítés alapjául szolgáló vagyoni hátrány keletkezett. Figyelemmel arra, hogy az uniós szabályozás alapján a felperest nem illette meg a jogosultság a támogatási összegnek megfelelő pénzbeli szolgáltatás vissza nem térítendő támogatás címén történő megtartására, a visszafizetéssel okozati összefüggésben kára sem keletkeztetett, ezért az általa megjelölt ténybeli alapon nem illeti meg a jogosultság az alperessel szemben annak követelésére.

[18] A Pp. 341. § alapján az ítéletben foglalt döntésnek ki kell terjednie a perben érvényesített valamennyi kereseti kérelemre, azonban a bíróságnak a tényállás megállapításánál kizárólag azokat a tényállításokat kell értékelni, amelyen az érdemi döntés alapul [Pp. 346. § (5) bekezdés], ezért a keresettel érvényesített jogon alapuló határozott kereseti kérelem érdemi eldöntéséhez a bíróságnak a legkevesebb előfeltételezésen alapuló tényeket kell vizsgálnia, ugyanakkor olyan tényeket már szükségtelen tovább értékelni, amelyek elbírálása eltérő érdemi döntéshez amúgy sem vezethetne, ezért a másodfokú bíróság a kártérítési kötelelem további feltételeit nem vizsgálta.

[19] A kifejtett indokok alapján a másodfokú bíróság a Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontban írt felülbírálati jogkörében eljárva megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ítélete a fellebbezésben előadott okok miatt nem jogszabálysértő, így az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének a Pp. 381. §-ban írt az eljárási feltételei nem állnak fenn, az érdemi döntéssel egyetértett, ezért a Pp. 383. § (2) bekezdés alapján helybenhagyta.

[20] A felperes fellebbezése eredménytelen volt, ezért a másodfokú eljárás költségeit maga viseli, míg a Pp. 83. § (1) bekezdés alapján köteles az alperes jogtanácsosi munkadíjban felmerült másodfokú eljárási költségeit megfizetni. A másodfokú bíróság az alperes jogi képviselőjének a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdés alapján számításba vehető munkadíját a másodfokú eljárásban szükséges és ehhez képest kifejtett érdemi tevékenység figyelembevételével a (6) bekezdés alkalmazásával 100.000 forintra mérsékelte.

Budapest, 2026. június 3.

Dr. Pusztai Anita s.k.

a tanács elnöke

Dr. Bleier Judit s.k.
előadó bíró

Dr. Kolozs Balázs s.k.
bíró